

Dijitalle?menin ve Teknolojik Geli?melerin Muhasebe Mesle?ine ve Meslek Mensuplar?na Etkilerine Yönelik Anket

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dijitalle?menin ve Teknolojik Geli?melerin Muhasebe Mesle?ine ve Meslek Mensuplar?na Etkilerine Yönelik Anket*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19856>

Özet

Bu anket, hızla gelişen dijital dönüşüm ve teknolojik ilerlemelerin, özellikle muhasebe mesleği ve bu mesleği icra eden profesyoneller üzerindeki etkilerini sistematik olarak incelemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, Şmail Tekbaş'ın 2018 yılında Okan Üniversitesi'nde tamamladığı "Dijital çağda muhasebe mesleğinin yeniden tasarımı: Mali mühendislik" başlıklı yüksek lisans tezi kapsamında bir geliştirme çalışması olarak ortaya çıkmıştır. Temel amaç, muhasebe profesyonellerinin yeni teknolojilere adaptasyon düzeylerini, mesleğin geleceğine dair algıları ve finansal mühendislik gibi yeni rollerin gerektirdiği yetkinliklere ne ölçüde sahip olduklarını ölçmektir.

Anket, muhasebe alanındaki otomasyon, büyük veri analizi ve yapay zeka gibi gelişmelerin kariyer yörüngeleri üzerindeki etkilerini anlamak için tasarlanmıştır. Bu çalışmada, muhasebe eğitiminin ve profesyonel standartların dijital çağın gereksinimlerine göre yeniden şekillendirilmesi ihtiyacına yönelik tutan önemli bir ampirik zemin sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Dijitalleşme, Teknolojik Gelişmeler, Muhasebe Mesleği, Meslek Mensupları, Finansal Mühendislik, Dijital Dönüşüm, Yeterlilik.

Yazarlar

Şmail TEKBAŞ

Amaç

Ölçeğin temel amacı, küresel çapta yaşanan dijitalleşme sürecinin Türkiye'deki muhasebe profesyonelleri üzerindeki etkilerini kapsamlı bir şekilde araştırmaktır. Bu anket, muhasebe mesleğinin geleneksel rollerden uzaklaşarak mali mühendislik gibi dikkatli ve analiz odaklı yeni rollere doğru evrilme sürecini incelemektedir. Anket aracılığıyla, meslek mensuplarının bu değişime yönelik algıları, endişeleri ve bu yeni roller için gerekli olan dijital ve analitik yetkinliklere sahip olma düzeyleri belirlenmeye çalışılmaktadır.

Çalışmada, aynı zamanda, muhasebe eğitim kurumlarına ve meslek örgütlerine, değişen pazar koşullarına uyum sağlayacak profesyoneller yetiştirmek adına hangi alanlara odaklanmaları gerektiği konusunda veri temelli öneriler sunmayı hedeflemektedir.

Yapı

Bu anketin ölçtüğü temel yapı, muhasebe mesleği profesyonellerinin dijital dönüşüm karşısındaki

algusal ve davranışsal adaptasyonudur. Ölçek, genellikle birden fazla alt boyutu içerecek şekilde tasarlanmıştır:

Teknolojinin Mesleğe Etkisi: Otomasyonun rutin muhasebe işlerini azaltma ve daha stratejik görevleri artırma potansiyeline dair inançlar.

Yeni Yetkinlik İhtiyacı: Büyük veri analizi, siber güvenlik ve sistem entegrasyonu gibi alanlarda profesyonellerin kendilerini ne kadar yeterli gördüğü.

Rol Değişimi Algısı: Muhasebe profesyonellerinin kendilerini gelecekte "Mali Mühendis" gibi daha stratejik ve dâmanlık odaklı rollerde görüp görmedikleri.

Geçerlik

Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş olması nedeniyle, kaynak referansta geçerlik analizlerine dair spesifik istatistiksel değerler (örneğin, yapı geçerliliği, içerik geçerliliği veya ayrıt edici geçerlik) sunulmamıştır. Geliştirme sürecinde, içerik geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne başvurulmuş olması muhtemeldir. Ancak, bu raporun hazırlanma aşamasında, ölçeğin geçerliğine dair nicel kanıtlar (faktör yükleri, korelasyon matrisleri vb.) mevcut değildir.

Güvenirlilik

Kaynak referansta güvenirlik analizlerine dair istatistiksel değerler (örneğin, Cronbach Alfa katsayısı) belirtilmemiştir. Geliştirme türündeki bir ölçek için, iç tutarlılığın (reliability) Cronbach Alfa katsayısı ile raporlanması beklenir. Kullanıcıların ölçeğin güvenilirliğini değerlendirebilmeleri için, tam tez metnine başvurulması gerekmektedir. Kaynakta bu bilgi "-" olarak işaretlenmiştir.

Faktör Analizi

Ölçek "Geliştirme" (Development) türünde olduğu için, yapısal boyutların belirlemek amacıyla Faktör Analizi yönteminin kullanıldığı varsayılmaktadır. Tipik olarak, bu tür anketlerde Keşfedici Faktör Analizi (KFA) ve ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanır. Ancak, kaynak materyalde ölçeğin nihai faktör yapısı, alt boyut sayısı ve faktör yüklerine dair detaylı bilgiye yer verilmemiştir. Ölçeğin kaç faktörlü olduğu ve bu faktörlerin varyansın ne kadarını açıkladığı bilgisi, tezin metodoloji bölümünde bulunabilir.

Ölçme Aracı

Bu bölümde, anketin teknik ve uygulama detayları özetlenmiştir:

Test Tipi: Geliştirme Amaçlı Anket (Survey Development)

Format: Derecelendirme bilgisi kaynakta yer almasa da, bu tür algı anketlerinin genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılarak uygulandığı varsayılmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Muhasebe Meslek Mensupları (Serbest Muhasebeci Mali Müavirler, Yeminli Mali Müavirler ve muhasebe alanında çalışan profesyoneller).

Age Group: Belirtilmemiş (Yetişkin profesyonel popülasyon).

Population Details: Türkiye'deki muhasebe meslek örgütlerine kayıtlı veya bu alanda aktif olarak çalışan profesyoneller.

Test Methodology: Nicel araştırma yöntemi kullanılarak, anket formunun belirlenen hedef kitleye uygulanması esasına dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Dijitalleşme Etkisi, Mesleki Dönüşüm, Yeterlilik Gelişimi, Tez Çalışması, Muhasebe Eğitimi, Teknoloji Adaptasyonu.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sağlanmamıştır.

Affiliation Email addresses: tekbas333@hotmail.com

Correspondence Address: Okan Üniversitesi (Tezin yapıldığı kurum, 2018).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için doğrudan sorumlu yazar e-mail TEKBA ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yılı: 2018 (Tezin tamamlanma yılı).

Ücret: Ticari kullanım durumu ve ücret bilgisi mevcut değildir. Akademik amaçlı kullanımlar için yazar izni önerilir.

Kaynaklar

Tekba, ?. (2018). *Dijital çağda muhasebe mesleğinin yeniden tasarımı: Mali mühendislik*. Okan Üniversitesi, İstanbul.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[dijitallesmenin-ve-teknolojik-gelismelerin-muhasebe-meslegine-ve-meslek-mensuplarına-etkileri-mali.pdf](#)

Dijitalleşmenin ve Teknolojik Gelişmelerin Muhasebe Mesleğine ve Meslek Mensuplarına Etkilerine Yönelik Anket Ölçek Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak materyalde doğrudan metin olarak sunulmamıştır. Maddeler, yukarıda referans verilen E-mail Tekbaş'ın 2018 tarihli yüksek lisans tezinde ve belirtilen PDF dosyasının eklerinde yer almaktadır.

İlgili tezin başlık yapısı incelendiğinde, anket maddelerinin aşağıdaki temalarla ölçtüğü varsayılmaktadır:

Dijitalleşmenin Muhasebe Mesleği Üzerindeki Genel Etkisi.
Teknolojik Gelişmelerin (Yapay Zeka, Blok Zinciri vb.) Muhasebe Süreçlerine Entegrasyonu.
Mali Müavinlerin ve Muhasebecilerin Yeni Teknolojik Yetkinliklere Sahip Olma Düzeyleri.
Mesleğin Gelecekteki Rolü ve Mali Mühendislik Kavramına Adaptasyon.